

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x,
e-mail: arbitr@finarbitr.cz,
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/20796/2016
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/647/2016

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 12. 5. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Simply Money s.r.o., IČO 49432788, se sídlem Příkop 843/4, 602 00 Brno, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, spisová značka C 11672 (dále jen „Instituce“), vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, o zaplacení částky ve výši 2.700 Kč, takto:

- I. **Instituce, společnost Simply Money s.r.o., IČO 49432788, se sídlem Příkop 843/4, 602 00 Brno, je povinna navrhovateli, ■, zaplatit částku ve výši 2.700 Kč (slovy: dva tisíce sedm set korun českých), a to ve lhůtě 3 dnů ode dne právní moci tohoto nálezu.**
- II. **Instituce, společnost Simply Money s.r.o., je povinna podle § 17a zákona o finančním arbitrovi zaplatit sankci ve výši 15.000 Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých) na účet Kanceláře finančního arbitra vedený u České národní banky, č. ú. 19-3520001/0710, variabilní symbol platby 6472016, konstantní symbol platby 558, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu.**

O d ů v o d n ě n í :

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se v řízení domáhá vrácení částky 2.700 Kč, kterou Instituci uhradil jako kauci za zprostředkování půjčky, neboť Instituce žádné kroky ke zprostředkování půjčky neučinila.

Finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení zjistil, že Navrhovatel dne 6. 2. 2015 uzavřel s Institucí příkazní smlouvu, když obsahem smluvního závazku je, „aby příkazník (rozuměj Instituce) zajistil daný produkt Příkazci (rozuměj Navrhovatel) a to tak, aby to pro Příkazníka bylo nejvýhodnější a aby se dalo předpokládat, že takové řešení bude pro Příkazce přijatelné a finančně únosné.“ Předmětem této smlouvy je tedy zajištění finančního produktu Příkazníkem

pro Příkazce ve výši 40.000 Kč na dobu 5 let s měsíční splátkou ve výši 900 Kč. Podle čl. I. odst. 2 této smlouvy se Navrhovatel „zavazuje zaplatit vratnou kauci dle § 2436 Občanského zákoníku“ ve výši 2.700 Kč (dále jen „Kauce“) do rukou zástupce Instituce nebo vkladem na účet Instituce (dále jen „Příkazní smlouva“).

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel při jednání s Institucí vystupoval jako fyzická osoba, která jedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Finanční arbitr proto považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi.

Z veřejného seznamu živnostenského rejstříku finanční arbitr zjistil, že Instituce je obchodní společností, která je držitelem živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „*Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“ s datem vzniku oprávnění dne 23. 7. 1993 na dobu neurčitou a „*Výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení*“ s datem vzniku oprávnění dne 19. 3. 2008 na dobu neurčitou. Instituce tedy v době uzavření Příkazní smlouvy nedisponovala živnostenským oprávněním s předmětem podnikání „*poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru*“, na jehož základě by byla při splnění dalších podmínek v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), oprávněna v době uzavření smluvního vztahu zprostředkovávat nebo poskytovat spotřebitelské úvěry.

Finanční arbitr proto musel zkoumat, zda Instituce vystupovala v závazku s Navrhovatelem založeném Příkazní smlouvou jako instituce ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi, tedy zda vystupovala jako věřitel nebo zprostředkovatel při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, ačkoli k tomu neměla oprávnění.

Zákon o finančním arbitrovi nevymezuje věřitele a zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, definici těchto pojmů je tedy nutné hledat v zákoně č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), který definuje v § 3 písm. b) věřitele jako osobu „*nabízející nebo poskytující spotřebitelský úvěr v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.*“ Zprostředkovatel spotřebitelského úvěru je poté vymezen v § 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru jako „*osoba, která není věřitelem a která v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání za odměnu nabízí spotřebiteli možnost uzavřít smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, s věřitelem nebo mu pomáhá tuto smlouvu uzavřít nebo ji jménem věřitele uzavírá.*“

Podle ustanovení § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), účinného v době uzavření Příkazní smlouvy, platí, že „*[k]do samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“ Ustanovení § 420 odst. 2 občanského zákoníku pak dodává, že „*[p]ro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.*“

Občanský zákoník tedy nerozlišuje oprávněného a neoprávněného podnikatele a za podnikatele je považován i ten, kdo podniká bez podnikatelského oprávnění (srov. též výkladové stanovisko

č. 22 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014 – k pojmu podnikatel podle občanského zákoníku).

Pro kvalifikaci osoby věřitele či zprostředkovatele spotřebitelského úvěru tedy není rozhodné, zda tato osoba je držitelem živnostenského oprávnění, které je označené v příloze č. 2 živnostenského zákona jako „*poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru*“, ani jeho označení jako smluvní strany. Rozhodný je v takovém případě obsah činnosti, kterou Instituce ve vztahu k Navrhovateli vykonávala, resp. se zavázala vykonat.

Finanční arbitr zohlednil závazek Instituce vyjádřený ve formulářové Příkazní smlouvě, spočívající v úplatném zprostředkování příležitosti pro Navrhovatele uzavřít smlouvu o finančním produktu (tj. její záměr dosáhnout zisku), jakož i skutečnost, že Instituce byla účastníkem řízení v dalším řízení vedeným před finančním arbitrem pod sp. zn. FA/SU/786/2015, se shodným předmětem sporu, tj. vrácení poplatku za zprostředkování spotřebitelského úvěru. Současně finanční arbitr v průběhu roku 2015 obdržel 3 dotazy, v nichž se spotřebitelé obrátili na finančního arbitra s žádostí o pomoc, neboť, shodně jako Navrhovatel, požádali Instituci o úvěr, uhradili Instituci kauci, a následně Instituce přestala komunikovat a úvěr spotřebitelům neposkytla ani nezprostředkovala.

Tyto skutečnosti dokazují soustavnost zprostředkovatelské činnosti Instituce, a proto finanční arbitr uzavírá, že Instituci ve vztahu k Navrhovateli považuje za podnikatele ve smyslu § 420 odst. 1 občanského zákoníku.

S přihlédnutím k výše uvedenému a ke skutečnosti, že finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení nezjistil žádné další skutečnosti, které by zpochybnil, že Instituce v posuzovaném případě vystupuje v postavení zprostředkovatele při zprostředkování spotřebitelského úvěru, považuje finanční arbitr Instituci za instituci ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi a je pasivně legitimovaná ve sporu s Navrhovatelem.

Finanční arbitr konstatuje, že je příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, neboť se jedná o spor mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem při zprostředkování spotřebitelského úvěru podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 a 3 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle ustanovení § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že dne 13. 12. 2014 navštívil Instituci v Praze Kobyliších, kde měl s Institucí předem domluvenou schůzku ohledně půjčky. Navrhovatel dále tvrdí, že poté, co uhradil Instituci Kauci, s níž Instituce přestala komunikovat, když „*přestali existovat telefony, nejde se dovolat ani na emaily nikdo nereaguje.*“

Navrhovatel posléze na internetu zjistil, že Instituce jen „*vybírá peníze a půjčky nedá*“, a proto žádá, aby mu Instituce Kauci vrátila.

5 Podklady předložené Institucí a tvrzení Instituce

Instituce se k návrhu Navrhovatele nevyjádřila ani nepředložila žádné podklady.

6 Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu. Vzhledem k tomu, že se Instituce nevyjádřila, nebylo možné smírného řešení sporu v řízení před finančním arbitrem dosáhnout.

7 Dokazování a právní posouzení

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Předmětem sporu je nárok Navrhovatele na vrácení Kauce, kterou zaplatil Instituci za zprostředkování spotřebitelského úvěru.

7.1 *Skutková zjištění*

Finanční arbitr proti Instituci vedle tohoto řízení zahájil na návrh navrhovatele odlišného od Navrhovatele řízení vedené pod sp. zn. FA/SU/786/2015. Ani v tomto řízení se Instituce nevyjádřila ani nepředložila finančnímu arbitrovi požadované podklady. Finanční arbitr proto vychází pouze z tvrzení a podkladů předložených Navrhovatelem.

Shodně jako v řízení před finančním arbitrem, které bylo vedeno pod spisovou značkou FA/SU/786/2015, kde navrhovatel předložil totožnou příkazní smlouvu, je i v tomto řízení Příkazní smlouva formulářová smlouva se strojově vyplněnými identifikačními a kontaktními údaji Navrhovatele.

Předmětem Příkazní smlouvy je pomoc Instituce při zajištění finančních prostředků pro Navrhovatele. Tyto finanční prostředky jsou dále v Příkazní smlouvě specifikovány jako finanční produkt „ve výši -40.000,- Kč na dobu 5 let Měsíční splátka -900,- Kč“.

V čl. I odst. 2 Příkazní smlouvy se Navrhovatel zavázal „zaplatit vratnou kauci dle § 2436 Občanského zákoníku a to ve výši : částka : -2700,- Kč slovy dvatisícesedmset - Kč v den podpisu této Smlouvy do rukou zástupce Příkazníka (rozuměj Instituce) nebo vkladem na účet společnosti“.

O závěru, že Navrhovatel skutečně zaplatil Instituci Kauci, dále svědčí Doklad o zaplacení, ve kterém Instituce Navrhovateli potvrdila, že od něj částku ve výši 2.700 Kč přijala.

Finanční arbitr zjistil, že Letáky, Smlouva o finanční konzultaci, Formulář, Rozhodčí smlouva, Prohlášení, Příloha č. 1, Příloha č. 2, Potvrzení a Předmluvní informace se váží k smluvnímu vztahu mezi Navrhovatelem a společností MSC MONEY SERVICE CORPORATION, a.s., a nikoli k smluvnímu vztahu mezi Navrhovatelem a Institucí. Z tohoto důvodu jsou tyto dokumenty pro posouzení sporu mezi Navrhovatelem a Institucí bez významu a finanční arbitr se jimi v řízení nezabýval.

7.2 Platnost Příkazní smlouvy

Příkazní smlouva byla uzavřena dne 6. 2. 2015, tedy již za účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru, a to ve znění zákona č. 43/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů a který nabyl účinnosti dne 25. 2. 2013 (dále jen „novela zákona o spotřebitelském zákonu“).

Zákon o spotřebitelském úvěru v původním znění byl přijat v souvislosti s plněním povinnosti České republiky, jako členského státu Evropské unie, transponovat do svého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen „Směrnice 2008/48/ES“).

Znění zákona o spotřebitelském úvěru před jeho novelou neobsahovalo ustanovení upravující náležitosti smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru ani právo spotřebitele od takové smlouvy odstoupit. Stejně tak neobsahuje úpravu práva spotřebitele na odstoupení od smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru nebo obligatorní náležitosti takové smlouvy Směrnice 2008/48/ES.

Po analýze dosavadní právní úpravy (jakož i s přihlédnutím k nízké finanční gramotnosti spotřebitelů), dospěl zákonodárce k závěru, že bylo nezbytné posílit ochranu spotřebitele na finančním trhu, a proto se rozhodl upravit i otázky, kterých se Směrnice 2008/48/ES nedotýká. Důvodová zpráva k novele zákona o spotřebitelském úvěru, která podává důvody, které vedly zákonodárce k přijetí takové právní úpravy, uvádí, že v „*praxi bylo obvyklé, že nepřiliš poctiví zprostředkovatelé vyžádají od svého klienta nejdříve určitý peněžní obnos, který umožní zájemci dostat se ke spotřebitelskému úvěru. Následně se zprostředkovatel spotřebiteli již neozve a poskytnutí úvěru nesjedná. Spotřebitel se tak ocitá v bludném kruhu, kdy kvůli nedostatku finančních prostředků žádal o spotřebitelský úvěr, nejdříve zaplatil odměnu zprostředkovateli v řádu několika tisíc korun, a následně neměl šanci jakýkoli úvěr získat pro nečinnost zprostředkovatele.*“ Důvodová zpráva pak doplňuje, že cílem novely bylo ve vztahu ke zprostředkovatelům spotřebitelských úvěrů především vyčištění trhu od neférových praktik, stejně jako zvýšení důvěry na trhu, dále pak nutnost přimět zprostředkovatele k oslovení potenciálních věřitelů ve lhůtě 14 dní (v opačném případě přijdou odstoupením spotřebitele od smlouvy o zprostředkování o odměnu), jakož i snaha zamezit činnosti nepřiliš poctivých zprostředkovatelů, kteří tak přijdou o jednoduchý příjem sestávající se z inkasa poplatku za zprostředkování, aniž by se snažili nějakého poskytovatele spotřebitelského úvěru vůbec oslovit.

Podle § 17a odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru „*[s]mlouva, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, musí být mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem uzavřena písemně a musí obsahovat informaci o právu spotřebitele na odstoupení od této smlouvy podle § 17b. Má-li odměnu zprostředkovatele platit spotřebitel, musí být odměna v této smlouvě dohodnuta.*“ Podle odst. 3 téhož paragrafu „*[p]okud smlouva, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebyla uzavřena v souladu s odstavcem 1, je neplatná.*“

Současně § 17b odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že „*[s]potřebitel může od smlouvy, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, odstoupit bez uvedení důvodu a bez jakékoli sankce ve lhůtě 14 dnů ode dne uzavření této smlouvy, pokud do té doby nedošlo na jejím základě k uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr.*“ Odstavec 2 téhož paragrafu pak doplňuje, že „*[o]d smlouvy, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, lze odstoupit podle odstavce 1 písemně, a to v souladu s informací*

uvedenou v této smlouvě o právu na odstoupení. Lhůta pro odstoupení je považována za zachovanou, je-li odstoupení odesláno zprostředkovateli nejpozději v poslední den lhůty“.

Novela zákona o spotřebitelském úvěru v § 17b tedy zavedla nejen právo spotřebitele odstoupit od smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru bez jakékoliv sankce, ale i povinnost zprostředkovatele podle § 17a o tomto právu spotřebitele informovat přímo ve smlouvě o zprostředkování. Novinkou byla rovněž obligatorní písemná forma smlouvy, jakož i v případě sjednání nároku zprostředkovatele na odměnu, povinnost uvést tuto odměnu přímo ve smlouvě.

Zákonodárce v důvodové zprávě podtrhuje, že nelze opomenout, že smlouva o zprostředkování úvěru není „*zvláštní smluvní typ, ale obdobně jako v případě samotné smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, se jedná o režim, který dopadá na vztah mezi spotřebitelem a zprostředkovatelem, ať už je založen smlouvou příkazní, mandátní, smlouvou o zprostředkování apod. či jakoukoliv nepojmenovanou smlouvou.*“

Po posouzení obsahu Příkazní smlouvy a Smluvních podmínek finanční arbitr dospěl k závěru, že ačkoli byla Příkazní smlouva označena jako smlouva příkazní s odkazem na ustanovení § 2430 a násl. občanského zákoníku, činnost, ke které se Instituce zavázala, naplňuje znaky činnosti zprostředkovatele spotřebitelského úvěru ve smyslu § 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru. Pro takový závěr finančního arbitra svědčí zejména vzájemná práva a povinnosti, které jsou obsahem závazku založeného Příkazní smlouvou, tak jak je uvedeno shora.

Formulace Příkazní smlouvy jako smlouvy příkazní, stejně jako odkaz na tento smluvní typ obsažený v textu Smluvních podmínek, chápe finanční arbitr jako snahu Instituce vyloučit závazek založený Příkazní smlouvou z působnosti zákona o spotřebitelském úvěru a vyhnout se tak povinností, které tento zákon pro zprostředkovatele spotřebitelského úvěru zavádí. Ani takové prohlášení smluvních stran však nemůže ve zkoumaném případě obstát, neboť Příkazní smlouva, resp. z ní vyplývající práva a povinnosti, odpovídají pojmovým znakům smlouvy o zprostředkování úvěru. Je proto na místě aplikovat na zkoumaný smluvní vztah zákon o spotřebitelském úvěru.

Finanční arbitr dále zkoumal, zda Příkazní smlouva byla uzavřena platně s ohledem na požadavky, které na smlouvu, v níž se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, kladou relevantní právní předpisy, tedy občanský zákoník a zvláštní úprava obsažená v zákoně o spotřebitelském úvěru.

Obligatorními náležitostmi smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru jsou její písemnost a uvedení informace o právu na odstoupení. V případě, že je sjednána odměna ze zprostředkování, kterou hradí zájemce o úvěru, pak i její uvedení ve smlouvě o zprostředkování. S nesplněním těchto podmínek zákon o spotřebitelském úvěru spojuje sankci neplatnosti v souladu s ustanovením § 17a odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru.

Finanční arbitr po podrobném zkoumání smluvní dokumentace konstatuje, že Příkazní smlouva ani Smluvní podmínky neobsahují informaci o právu Navrhovatele odstoupit od Příkazní smlouvy do 14 dnů ode dne jejího uzavření bez uvedení důvodů a bez jakékoliv sankce.

Příkazní smlouva tedy nespĺňuje zákonem stanovené náležitosti smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru, a proto je podle § 17a odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru neplatná.

Zákon o spotřebitelském úvěru však nestanoví, zda se jedná o neplatnost relativní či absolutní. Občanský zákoník stojí na principu, který preferuje relativní neplatnost před neplatností

absolutní. Tato zásada je obsažena v § 574 občanského zákoníku, který je základním výkladovým pravidlem a který stanoví, že „[n]a právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné.“ Ve všech případech, ve kterých občanský zákoník jako následek vady právního jednání stanoví neplatnost, se tedy proto jedná o neplatnost relativní. Pouze pokud právní jednání vykazuje znaky obsažené v ustanovení § 588 občanského zákoníku, pak se jedná o neplatnost absolutní, když „[s]oud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přičí dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek. To platí i v případě, že právní jednání zavazuje k plnění od počátku nemožnému.“

V tomto případě, Příkazní smlouva je podle § 17b odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru neplatná.

K absolutní neplatnosti právního jednání je potřeba naplnit zákonné požadavky v souladu s ustanovením § 588 občanského zákoníku, tedy krom rozporu se zákonem musí být kumulativně naplněna podmínka zjevného narušení veřejného pořádku.

Finanční arbitr je přesvědčen, že součástí veřejného pořádku je mimo jiné ochrana skupin osob, které jsou určitým způsobem zranitelné. Mezi takové skupiny osob nepochybně patří spotřebitelé, neboť jejich postavení je obecně ve styku s profesionálním podnikatelem znevýhodněno tím, že do vztahu s podnikatelem vstupují jako neprofesionálové a jsou vůči podnikateli zpravidla hospodářsky a informačně slabší stranou, s menší dostupností právních služeb, nedostatkem profesionálních zkušeností a nemožností stanovovat si smluvní podmínky.

Pokud jde o požadavek zjevného narušení veřejného pořádku, který ustanovení § 588 občanského zákoníku předpokládá, vnímá finanční arbitr důraz na zjevnost jako pravidlo, jaký závěr učinit, jsou-li objektivní pochybnosti o tom, zda určité jednání porušuje veřejný pořádek či nikoli. V případě pochybností, že k narušení veřejného pořádku došlo, by požadavek zjevnosti nebyl naplněn a byla by presumována shoda jednání s veřejným pořádkem.

V posuzovaném případě však právním jednáním smluvních stran došlo k narušení veřejného pořádku tím, že byl porušen § 17a zákona o spotřebitelském úvěru. Porušení této normy veřejného pořádku bylo prokázáno a finanční arbitr proto nemá pochyb o tom, že k narušení veřejného pořádku došlo. Finanční arbitr tak považuje toto narušení veřejného pořádku za zjevné.

Ačkoli zákon o spotřebitelském úvěru jasně nestanoví, že následkem porušení povinností podle § 17a je absolutní neplatnost zprostředkovatelské smlouvy, finanční arbitr je přesvědčen, tento výklad je z hlediska ochrany spotřebitele nutný. Nasvědčuje tomu i legislativní vývoj ochrany spotřebitele a samotné právní úpravy spotřebitelských úvěrů a jejich zprostředkování. Tendenci k zvýšené ochraně spotřebitele svědčí i obligatorní písemná forma zprostředkovatelské smlouvy a její povinné náležitosti.

Finanční arbitr na základě posouzení shromážděných podkladů dovozuje, že Příkazní smlouva je proto absolutně neplatná ve smyslu § 588 občanského zákoníku, a to z důvodu absence poučení o právu na odstoupení v rozporu s ustanovením § 17a zákona o spotřebitelském úvěru.

8 K výrokům nálezů

Finanční arbitr shledal, že Příkazní smlouva nebyla platně uzavřena, a proto se Instituce přijetím Kauce od Navrhovatele na jeho úkor obohatila. Občanský zákoník v § 2991 odst. 1 stanoví, že „[k]do se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se

obohatil.“ Ustanovení § 2993 občanského zákoníku pak specifikuje, že „[p]lnila-li strana, aniž tu byl platný závazek, má právo na vrácení toho, co plnila.“

Instituce je proto ve smyslu ustanovení § 2993 občanského zákoníku povinna vrátit Navrhovateli to, co jí Navrhovatel plnil na základně neplatného právního jednání, tj. částku ve výši 2.700,- Kč, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto nálezu.

Jelikož finanční arbitr v nálezu zcela vyhověl Navrhovateli, ukládá zároveň Instituci ve výroku II. tohoto nálezu v souladu s ustanovením § 17a zákona o finančním arbitrovi sankci. Toto ustanovení pak zároveň stanoví výši ukládané sankce, která činí 10 % z částky, kterou je Instituce podle nálezu povinna zaplatit Navrhovateli, přičemž pokud je takto vypočtená sankce nižší než 15.000,- Kč, je finanční arbitr povinen uložit sankci právě ve výši 15.000,- Kč. Finanční arbitr proto v řízení uložil sankci na této spodní hranici. Sankce je příjmem státního rozpočtu a Instituce je povinna ji zaplatit ve lhůtě a způsobem uvedeným ve výroku II. tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 28. 11. 2016

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková

finanční arbitr